

MZDR 8352/2017/ONP

Metodický pokyn o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb

S vědomím prospěšnosti duchovní péče pro podporu všestranného rozvoje lidských hodnot a pro zlepšení života pacientů, personálu ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb, k naplnění svobody náboženského vyznání v rámci působnosti Ministerstva zdravotnictví ČR a v souladu s bodem 1 čl. 16 Listiny základních práv a svobod, dále s ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, dále s ustanovením § 28, odst. 3, písm. j) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, bude pacientům, zdravotnickým pracovníkům, případně návštěvníkům poskytována duchovní péče výhradně kaplany, vyslanými na základě společného pověření České biskupské konference a Ekumenické rady církví v ČR.

(1) Organizační struktura

(a) Ministerstvo zdravotnictví ČR (dále „MZ“) zřizuje Radu pro duchovní péči ve zdravotnictví, která se souhlasem České biskupské konference (dále jen „ČBK“) a Ekumenické rady církví v ČR (dále jen „ERC“) zajišťuje jejich vzájemnou spolupráci (dále jen „Rada“).

(b) Rada řeší významné otázky duchovní péče ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče (dále jen „LZZ“) poskytovatelů zdravotních služeb, jejími členy jsou: dva zástupci ČBK, dva zástupci ERC, dva zástupci MZ, dva zástupci poskytovatelů zdravotních služeb (Asociace českých a moravských nemocnic a Asociace nemocnic ČR).

(c) Zasedání Rady se koná dle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně. Rada může vznášet ve věci duchovní péče v LZZ připomínky, předkládat ministru zdravotnictví návrhy koncepčních řešení. Rada volí ze svého středu na období jednoho roku předsedu, který setkání řídí. Zasedání svolává zástupce MZ.

(d) V případě potřeby může iniciovat svolání Rady kterýkoli z členů a zasedání se uskuteční nejpozději do třiceti dnů od předání písemné žádosti o její svolání ostatním členům Rady.

(2) Vymezení pojmů

(a) Kaplan pro duchovní péči v LZZ dle tohoto Metodického pokynu je výhradně osoba, muž nebo žena, vyslaná církví z České biskupské konference¹ nebo církví z členů² Ekumenické rady církví v ČR a jmenovaná na základě společného pověření ČBK a ERC.

(b) Duchovní péče v LZZ dle tohoto Metodického pokynu je pro svá specifika dobrovolnou službou, nezdravotní péčí pacientům, zdravotnickým pracovníkům a návštěvníkům při řešení jejich osobních, existenciálních, spirituálních, etických, morálních otázek a potřeb. Tato služba má neevangelizační charakter.

(3) Cíle a zásady duchovní péče v LZZ

(a) Cílem i obsahem duchovní péče v LZZ je pastorační pomoc potřebným, tedy pacientům, zdravotnickým pracovníkům i návštěvníkům bez rozdílu.

(b) Duchovní péče je vykonávána zásadně neasertivním, empatickým přístupem k pacientům, zdravotnickým pracovníkům i návštěvníkům, s úctou k jejich důstojnosti s respektováním jejich osobního přesvědčení, v kontextu a porozuměním pro jejich životní situaci.

(c) Poskytování duchovní péče je nezdravotní činností nenarušující poskytování zdravotní péče a zdravotních výkonů.

(4) Poskytovatelům zdravotních služeb v LZZ

Ministerstvo zdravotnictví ČR v souladu se zněním zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a současně na základě Smluv o vypořádání mezi Českou republikou a církvemi uzavřených dne 22. 2. 2013 ve věci majetkového vypořádání s církvemi, ve smyslu ekonomické odluky církví od státu, zastává stanovisko, že osoby působící v duchovní službě nebudou státními zaměstnanci.

¹ Příloha uvádí seznam církví reprezentovaných Českou biskupskou konferencí.

² Příloha uvádí seznam církví, členů Ekumenické rady církví v ČR.

- (a) S ohledem na stávající formu spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli zdravotních služeb ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče na jedné straně a představiteli církví na druhé straně doporučuje Ministerstvo zdravotnictví ČR upravit vztah s kaplanem v LZZ pracovní právním vztahem.
- (b) Upravit a doplnit vnitřní a organizační řády ohledně působení kaplanů v LZZ.
- (c) Informovat všechny kliniky a oddělení o působení kaplana v LZZ.
- (d) Vybavit zdravotnické pracovníky instrukcemi o způsobu informování pacientů a návštěvníků ohledně duchovní péče v LZZ.
- (e) Zajistit v prostorách LZZ důstojné zázemí pro kaplanovu duchovní činnost:
- Ve vnitřních prostorách LZZ vyhradit prostornou a přístupnou místnost, opatřit ji označením „Kaple,“ vybavit křesťanským symbolem latinského kříže nad vstupem a uvnitř.
 - Zřídit kancelář kaplana s obvyklým vybavením a označením.
- (f) Zřetelným a srozumitelným způsobem informovat přicházející pacienty i návštěvníky o pracovišti a službách kaplana. Mezi vhodné způsoby informování patří zejména webové a intranetové stránky, orientačně informační cedule a tabule.

(5) Součinnost zdravotnických pracovníků LZZ

Zdravotničtí pracovníci jednotlivých klinik a oddělení LZZ:

- (a) Respektují právo kaplanů určovat liturgický průběh bohoslužebných a pastoračních setkání, přičemž zdravotničtí pracovníci mohou do průběhu těchto setkání zasáhnout jen v případech ohrožujících bezpečnost a zdraví zúčastněných osob.
- (b) Respektují právo na zachování zpovědního nebo obdobného tajemství.
- (c) Poskytují kaplanovi potřebnou součinnost.

(6) Kvalifikační požadavky na kaplana

- Dokončené teologické vzdělání na magisterském stupni.
- Absolvovaný kurz nemocniční kaplan na některé z teologických fakult v ČR.
- Nejméně tři roky praxe v obecné pastorační péči.
- Jmenování na základě společného pověření Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví v ČR.

(7) Povinnosti a práva kaplana

Smyslem činnosti kaplana v LZZ je být důvěryhodným i důvěrným partnerem pacientů, zdravotnických pracovníků, případně i návštěvníků při řešení osobních, existenciálních, spirituálních, etických a morálních otázek a potřeb.

Práci kaplana v LZZ nemá být dotčena jeho služba či postavení v církvi, řeholním řádu anebo kongregaci.

(a) Kaplan je zejména povinen:

- Řídit se při své činnosti v LZZ platným vnitřním a organizačním řádem LZZ.
- Řídit se organizačními pokyny vedoucích zaměstnanců LZZ, jednotlivých klinik a oddělení.
- Spolupracovat s ošetřujícími zdravotnickými pracovníky a poskytovat jim součinnost.
- Zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech a informacích, jež mají osobní, důvěrný či služební charakter.
- Umožnit či zprostředkovat návštěvu pacientem vyžádaného duchovního z církve či náboženské společnosti registrované v ČR.

(b) Práva kaplana

- Kaplan nemá přístup do zdravotnické dokumentace pacienta, se souhlasem pacienta může být informován o zdravotním stavu a diagnóze pacienta.
- Vstupovat do lůžkových a společenských prostor klinik a oddělení LZZ. Vstup do jiných vnitřních prostor LZZ je možný po výslovném souhlasu vedoucího zaměstnance.
- Dle aktuálních možností vést s pacientem, zdravotnickým pracovníkem či návštěvníkem rozhovor v přiměřeném soukromí.
- Přinášet do prostor LZZ bohoslužebné předměty a potřeby v množství odpovídajícím míře a rozsahu konaných činností.

Příloha

Metodického pokynu o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb

Seznam

církví reprezentovaných:

Českou biskupskou konferencí sídlem Thákurova 676/3, Praha 6, IČ 00540838,

a církví, členů:

Ekumenické rady církví v ČR sídlem Praha 10, Donská 370/5, IČ 00127370.

Česká biskupská konference

Církev římskokatolická, IČ 73632848, Thákurova 676/3, Praha 6

Církev řeckokatolická, IČ 73632465, Haštalské nám. 789/4, Praha 1

Ekumenická rada církví v ČR

Apoštolská církev, IČ 00489778, V Zídkách 402, Kolín 2

Bratrská jednota baptistů, IČ 00445231, Na Topolce 677/14, Praha 4

Církev bratrská, IČ 00445215, Soukenická 1193/15, Praha 1

Církev československá husitská, IČ 00445185, Wüchterlova 523/5 Praha 6

Českobratrská církev evangelická, IČ 00445223, Jungmannova 22/9, Praha 1

Evangelická církev augsburg. vyznání v ČR, IČ 62936611, V Jirchářích 152/14, Praha 1

Evangelická církev metodistická, IČ 00445240, Ječná 545/19, Praha 2

Jednota bratrská, IČ 47475111, Boženy Němcové 54/9, Liberec 5

Pravoslavná církev v českých zemích, IČ 00445177, V Jámě 1263/6, Praha 1

Slezská církev evangelická a v., IČ 00445312, Na nivách 259/7, Český Těšín

Starokatolická církev v ČR, IČ 00445304, Na bateriích 93/27, Praha 6

Pozorovatel Ekumenické rady církví v ČR, Církev adventistů sedmého dne, IČ 00445193, se připojila a zavázala k dodržování Metodického pokynu o duchovní péči MZDR 8352/2017/ONP.